

DELÅRSRAPPORT APRIL 2024

Vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förvaltningsberättelse	7
Händelser av väsentlig betydelse	7
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	11
Resultat och ekonomisk ställning.....	24
Väsentliga personalförhållanden.....	27

Sammanfattning

Händelser av väsentlig betydelse

Hemvårdsområdet *digitala hemvården* blev permanent från och med den 1 mars 2024 och är vård- och omsorgsförvaltningens 17:e hemvårdsområde. Digital hemvård innebär att vissa hemvårdsinsatser sker digitalt. Många av landets kommuner har deltagit vid både fysiska och digitala studiebesök i verksamheten sedan starten våren 2023. I slutet på april gjorde också äldre- och socialförsäkringsminister Anna Terje ett studiebesök hos digitala hemvården.

De nya särskilda boendena för äldre, *Sankt Lars väg 97* och *Grågåsvägen 13*, har succesivt ökat verksamheten. Mellanboendeavdelningar planeras in på båda adresserna för att kunna ta emot personer med individuella behov av särskilt boende, med omfattande trygghetsbehov men med lägre vård- och omsorgsbehov än majoriteten i särskilda boenden. För att klara framtida kompetensförsörjning, har verksamheterna prövat andra arbetsmetoder.

En ny enhet inom Boende LSS har startat i Lunds östra delar, *Hansagatan 6*. Verksamheten kommer att vara gruppboende för sex personer.

Den 10 april hölls en avslutningskonferens för det vinnovafinansierade projektet *AI-drivet beslutsfattande inom socialtjänsten*. Projektet har genomförts i samarbete med Afry konsult, forskningsinstitutet RISE och kommunkontoret. Syftet med projektet var att titta på hur AI skulle kunna stödja vård- och omsorgsförvaltningens handläggnings- och beslutsprocess och även beskriva hur ett sådant AI-stöd kan fungera.

Vård- och omsorgsförvaltningen har lämnat in en ansökan till Vinnova tillsammans med Uppsala och Skurups kommuner gällande *Implementering av AI i beslut och handläggning inom socialtjänsten (AIBIC)*. Projektet utgår från den arkitektur som utvecklades i projektet *AI-drivet beslutsfattande inom socialtjänsten*. AIBICs vision är att kommunal vård- och omsorgsverksamhet ska fokusera på värdeskapande möten med människor och att administration ska lämnas till artificiell intelligens (AI).

Forskningsprojektet *A Better Everyday Life (ABLE)* är ett samarbete mellan vård- och omsorgsförvaltningen och Lunds universitet som syftar till att utvärdera ett arbetsterapeutiskt åtgärdsprogram som genomförs i kommunal hälso- och sjukvård. För att kunna jämföra ABLEs utfall, har förberedelse gjorts för att under hösten 2024 samla in data om vilka arbetsterapeutiska interventioner som idag ges till patienter inom kommunal hemsjukvård.

Vård- och omsorgsförvaltningen samarbetar med biblioteken kring *Lund Lyssnar*, som syftar till att öka möjligheten att göra sin röst hörd för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Deltagarna kommer bland annat att inspireras till att skriva medborgarförslag i webb-verktyget Lundaförslaget.

Målstyrning

Inom kommunfullmäktiges *Mål 1: En tillitsbaserad styrning och ledning* har förvaltningen utvecklat arbetet utifrån kommunövergripande anvisningar. Under årets första månader har vård- och omsorgsförvaltningen inlett arbetet genom att dela ut uppdrag för

- att ta fram en dialogmodell för verksamhetsuppföljning,
- att genomföra en översyn av förvaltningsövergripande forum och rapporter samt
- att skapa ett forum för dialog med medarbetare och medborgare utifrån förvaltningens utmaningar i EVP 2024-2026.

Det särskilda uppdraget från kommunfullmäktige att *Revidera "hälsosamma scheman" inom omsorgen* har skett tillsammans med berörda fackliga organisationer. Förvaltningen bedömer att uppdraget snart kan avslutas.

Arbetet med *Mål 2: Sveriges tryggaste kommun* har inom vård- och omsorgsnämndens verksamhet fokuserats på individens behov och upplevelse av trygghet. Vård- och omsorgsförvaltningen har arbetat vidare med samverkan med Region Skåne inom ramen för Nära vård. Vid en workshop den 14 mars beslutade deltagarna att vissa delar ska gå över från projekt till ordinarie verksamhet. Under mötet beslutade parterna också att gå vidare med några nya lokala projektgrupper.

I april kom beslut från Socialstyrelsen att Lunds kommun har beviljats statsbidrag för att genomföra åtgärder som stärker socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap så att verksamheterna kan upprätthållas under höjd beredskap. Underlag och förslag till åtgärder är framtagna i samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt kommunkontoret.

Inom målområde 2 har nämnden under årets första fyra månader påbörjat arbetet med de tre särskilda uppdragen *Förebyggande hembesök till personer över 75 år*, *Förebyggande hembesök till personer med funktionsnedsättningar* samt *Motverka ensamhet bland äldre*.

Utifrån *Mål 3: Fler Lundabor i arbete* har nämnden beslutat om utvecklingsmålet *En modern och attraktiv arbetsgivare för fler Lundabor i arbete*. Under den första delen av 2024 har vård- och omsorgsförvaltningen fortsatt med att utveckla och implementera projektet *Kompetenstrappan*. Via Kompetenstrappan kan lundabor som står långt ifrån arbetsmarknaden och som är intresserade av att arbeta med att göra skillnad i andra människors liv, ta steget in i vård- och omsorgsarbetet. Kompetenstrappan är ett samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och Arbetsförmedlingen. För närvarande är det 33 deltagare i projektet.

Vård- och omsorgsförvaltningen planerar för att ta emot drygt 100 feriepraktikanter. Sex handledare och en övergripande handledare har anställts för att leda feriepraktikanterna på enheterna.

Vård- och omsorgsförvaltningen har samarbetat med andra förvaltningar kring *Mål 4: Klimatneutralitet 2030* för en långsiktigt hållbar utveckling. Vård- och omsorgsnämnden har bidragit till att minska klimatavtrycket genom åtgärder för att samtliga livsmedel ska ha minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan och att mängden matsvinn årligen ska minska, att mängden verksamhetsavfall ska minska markant samt att utsläpp av växthusgaser ska minska.

Nämnden har fått två särskilda uppdrag från kommunfullmäktige som inte relaterar till

något målområde. Uppdragen är *Avskaffa hjälpmedelsavgifterna samt Lönesatsning inom äldreomsorg och LSS.*

Ekonomisk ställning

Efter fyra månader bedöms helårsprognosen till ett underskott på minus 12,1 mnkr, en avvikelse mot ram med 0,45 procent.

Underskottet som vi ser i periodens resultat, uppstod till stor del redan under år 2023. Då justerades ramen ner med 30 mnkr samtidigt som arbetsgivaravgifter och pensionskostnader ökade med 27 procent.

Vård- och omsorgsnämndens resultat för helåret 2023 var ett underskott på 35 mnkr och utmaningarna att få en budget i balans har fortsatt in på 2024. Nämnden framförde i yttrande över EVP 2024-2026 att det kommer att krävas fler åtgärder än de som nämnden presenterade i svaret, för att kunna leva upp till nämndens ansvar och uppdrag. I ramen 2024 fick nämnden 50 procent av demografiuppräknning. Det innebär en sänkning av ramen med 22,2 mnkr. Dessutom justerades ramen ned med 15 mnkr för effektivare eller bättre användning av undersköterskornas kompetens med bibehållen kvalitet.

Det prognostiserade underskottet efter fyra månader beror huvudsakligen på höga lönekostnader i förhållande till budget, framför allt inom verksamhetsområde Särskilt boende för äldre, minus 33,6 mnkr. Underskott finns även inom verksamhetsområdena Boende LSS och Hemvård och hälsa. Inom dessa verksamhetsområdena uppvägs dock underskottet av överskott inom andra enheter.

Övriga underskott finns inom hjälpmedel med minus 6,4 mnkr. Analys av orsaken till underskottet pågår. En av flera anledningar kan vara att hjälpmedelsavgiften har tagits bort samt att anslaget har minskats med 1,0 mnkr enligt KF beslut.

Åtgärder som pågår inom Särskilt boende för äldre är bland annat införande av välfärdsteknik för att minska nattbemanning med stöd av sensorer. Inrättande av mellanboendeavdelningar och helgtjänstgöring ska effektivisera bemanningsplaneringen. Andra åtgärder är att minska kostnaden för förbrukningsartiklar och livsmedel. En genomlysning av verksamhetens kostnader gjordes 2023. Åtgärdsförslagen i genomlysningen följs.

Boende LSS arbetar med att införa en grundbemanning som ser likadan ut på samtliga enheter. Resurser tillsätts på de enheter där behoven hos brukare är större. Det sker även en översyn för att kunna motivera brukare att flytta mellan olika boendeformer utifrån aktuellt behov samt ålder. Beslutade förändringar in om boende LSS har börjat ge effekt med ett prognostiserat lägre underskott två månader i följd.

Inom verksamhetsområde Hemvården och hälsa ska förvaltningen minska personalkostnaderna genom att bilda en arbetsgrupp som består av enheter som uppvisar en negativ prognosavvikelse. Syftet är att minska personalkostnaderna med motsvarande ca 1 heltidstjänst per enhet. Dessutom kommer en gemensam resurs tillsättas för att effektivisera schemaplaneringen. En arbetsgrupp bestående av enhetschefer har arbetat fram ett förslag till modell för en effektivare utlåning av personal.

Inom stöd och aktivering och daglig verksamhet ska behov av semestervikarier minskas genom att stänga mindre enheter viss tid under sommaren och erbjuda plats på de större enheterna. Inom korttidstillsyn kommer endast morgontillsyn erbjuda på vissa

enheter. Samverkan med skolan gällande lokaler och medarbetare påbörjades 2023 och fortsätter 2024.

Investeringsbudgeten bedöms vid årets slut ha ett överskott på ca 8 mnkr. Anledningen är att inga nya större objekt öppnar under året. Nämnden har vanligtvis ett investeringsanslag på 13-15 mnkr. Anslaget används till största delen de år när nya särskilda boenden, grupp- eller servicebostäder öppnar.

Väsentliga personalförhållanden

Vård- och omsorgsförvaltningen har haft fortsatt fokus på kompetensförsörjningsfrågan. Förvaltningen växer och konkurrensen om arbetskraft samt rörligheten på arbetsmarknaden ökar. Utöver bristen på tillgänglig kompetens ligger förvaltningens främsta utmaningar i att attrahera och rekrytera rätt kompetens. För vissa yrkesgrupper har förvaltningen också en utmaning i att behålla kompetensen.

Personalomsättningen har minskat till 5,3 procent för perioden januari-april i år (från 6,8 procent januari-april 2023). Personalomsättningen minskar för samtliga stora yrkesgrupper. Chefen har en viktig roll för verksamheten och medarbetarnas arbetssituation, varför det är av stor vikt att fortsätta arbetet med att ge chefer goda förutsättningar att leda verksamheten. Vård- och omsorgsförvaltningen har anställt fler chefer. För att ge verksamhetens chefer bättre förutsättningar och höja kompetensen, har förvaltningen anordnat utbildningar.

Förvaltningen märker ett fortsatt ökat rekryteringsbehov av timavlönade och bedömer att det främst beror på att nya enheter har startats. Det centrala kollektivavtalet *Allmänna bestämmelser* har förändrats avseende dygnsvila. Vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att det har påverkat schemaläggning och bemanning. I januari 2024 inleddes det aktiva arbetet med att rekrytera ungefär 1 200 sommarvikarier till vård- och omsorg. En utveckling av rekryteringsprocessen har lett till att sommarrekryteringen kunde avslutas tidigare än vanligt.

Vård- och omsorgsförvaltningen arbetar med att sänka sjukfrånvaron på flera olika sätt och ser en nedåtgående trend för den totala sjukfrånvaron. Det är sjukfrånvaro som avser *dag ett till fjorton* samt *dag sextio eller mer* som står för minskningen. I april 2024 hade medarbetare med *fler än sex sjuktillfällen de senaste tolv månaderna* minskat med 31 procent jämfört med september 2022, då riktade satsningar mot korttidsfrånvaro inleddes.

Arbetsmiljöverket gör under våren 2024 en nationell inspektion av våld och hot på arbetsplatser inom vård och omsorg. Hittills har sex enheter på förvaltningen inspekterats med goda resultat. Förvaltningen arbetar parallellt med att uppdatera alla enheters lokala rutiner för våld och hot.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under våren 2024 lagt en plan för hur stadsbidraget *Äldreomsorgslyftet* kommer att användas fram till slutet av 2026. Syftet med Äldreomsorgslyftet är att öka kompetensen inom äldreomsorgen genom att möjliggöra för medarbetare att studera med lön.

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

Viktiga förändringar och händelser

Avsnittet innehåller viktiga händelser inom vård- och omsorgsnämndens hela område under det första tertialet år 2024.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden har under de första fyra månaderna år 2024 bland annat fattat beslut om:

- Att fastställa vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan och internbudget under förutsättning att en bilaga med förändringsspecifikation till kommunens ekonomi- och verksamhetsplan med budget 2024-2026 för vård- och omsorgsnämnden ändras.
- Ett fortsatt idéburet offentligt partnerskap (IOP) med SPF Seniorerna Stångby för att motverka ensamhet bland äldre. Förslaget innehåller samarbete kring sociala aktiviteter som utgår från Stångby.
- Att stå fast vid den tidigare avsiktsförklaringen gällande Träffpunkt Fäladslyktan med tillägget att servicenämnden uppmanas påbörja upphandlingen redan under år 2024.
- Ansökan om medel från miljöanslaget för ett projekt inom daglig verksamhet som skapar livsmiljöer för fjärilar och pollinerande insekter.
- Att godkänna företaget Tindra personlig assistans AB, som utförare av personlig assistans och ickevalsalternativ 9 § 2 p. LSS inom Lunds kommuns valfrihetssystem enligt LOV.
- Att föreslå kommunstyrelsen besluta att kommunstyrelsen ger ett bidrag till den ideella föreningen Dalby Måltidsgille för att göra insatser för att motverka ofrivillig ensamhet. Nämnden föreslår också att kommunen ska samverka med Dalby Måltidsgille i att utveckla och utvärdera de valda metoderna.
- Att avge samrådsyttrande gällande planförslaget med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning för översiktsplan för Lunds kommun.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Särskilt boende för äldre

Det särskilda boendet för äldre *Sankt Lars väg 97* har öppnat fyra avdelningar av fem. Den femte avdelningen kommer att vara en mellanboendeavdelning som öppnar i augusti. Under årets första månader har samtal planerats med brukare som kan tänka sig att flytta till mellanboendeavdelning. Samtalen sker i maj.

Det särskilda boendet för äldre *Grågåsvägen 13* har under årets första månader succesivt ökat i storlek och beräknas till sommaren ha 30 öppna platser. Verksamheten beräknas vara i full drift i september. En mellanboendeavdelning kommer också att öppna på boendet.

För att klara framtida kompetensförsörjning har både Sankt Lars väg 97 och Grågåsvägen 13 prövat andra arbetsmetoder. När verksamheten närmar sig full drift, kommer metoderna att utvärderas för att eventuellt införas på andra boendeenheter.

Det särskilda boendet för äldre *Linehuset* skapades den 1 januari genom att verksamheterna *Linelyckan* och *Linegården* slogs ihop. *Linehuset* fick genom sammanslagningen tre chefer i stället för två. Under året kommer stordriftsfördelar med sammanslagningen att utredas.

Vård- och omsorgsförvaltningen har infört samledarskap på särskilda boenden för äldre. I februari genomfördes riskbedömning av samledarskapet tillsammans med berörda fackliga organisationer. Riskbedömningen kommer att följas upp i början på nästa år.

Under det första tertialet 2024 har vård- och omsorgsförvaltningen arbetat med att bygga in rehabiliteringsträning i befintlig grundbemanning på särskilt boende. Verksamhetsområdet arbetar aktivt med rehabombud och individuella träningar för brukarna har ökat markant. Syftet är att minska risken för fallolyckor.

Sedan några år bedriver *Ribbingska* ett promenadprojekt som innebär att en medarbetare avsätter arbetstid för promenader för att förebygga och minska oro på avdelningarna. Vård- och omsorgsförvaltningen har ansökt om bidrag från *Demensfonden* för att kunna göra en utvärdering av projektet på vetenskaplig grund och i april 2024 godkändes etikansökan. Projektet planerar att samla in data från *Svenskt register för beteendemässiga och psykiska symtom vid demens* (BPSD-register) samt att göra gruppintervjuer med medarbetare. Utvärderingen sker i samarbete med Göteborgs universitet.

När det gäller *välståndsteknik* har vård- och omsorgsförvaltningen under våren färdigställt mätningar av wifi och telefonmottagning på alla särskilda boenden. Förvaltningen har också fortsatt att utveckla planeringsverktyget *Epsilon*. Bland annat har arbete pågått för att optimera bemanningen kopplat till insatserna.

I samarbete med LKF fortgår utvecklingen av utemiljöer vid de särskilda boendena för äldre. Bland annat har planering gjorts för att omvandla trädgården vid *Fästan* samt *Sankt Lars väg 97*. Eftersom trädgårdarna är uppskattade, särskilt under den varma årstiden, planeras en paus i arbetena på *Fästan* under sommaren så att utemiljön kan nyttjas av brukarna.

Boende LSS

I januari startade en ny enhet i Lunds östra delar, *Hansagatan 6*. Verksamheten kommer att vara gruppbostad för sex personer.

Under årets första månader har cheferna inom verksamhetsområde Boende LSS arbetat systematiskt med att optimera scheman. Verksamheten har också delats in i geografiska områden för att underlätta samarbete gällande personalplanering över områdesgränser. En modell för grundbemanning för verksamheten håller på att tas fram. Syftet med åtgärderna har varit att nå en budget i balans.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under det första tertialet 2024 fortsatt att genomföra olika satsningar inom psykisk ohälsa. Förvaltningen har genomfört två utbildningar om första hjälpen till psykisk hälsa (MHFA).Handledning sker löpande med stöd av *Psykologpartner*. Sedan januari 2024 har förvaltningen en representant i Vårdsamverkan Skåne, Mellersta Skånes grupp *Suicidprevention*. Förvaltningen har också varit med och tagit fram en handledning *Att se och upptäcka skadligt bruk och beroende av narkotika* i samarbete med barn- och skolförvaltningen, utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samt arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Handledningen har tagits fram för att stärka kompetensen att se och

upptäcka skadligt bruk och beroende av narkotika.

Hemvård och hälsa

Det nya verksamhetsområdet *Hemvård och hälsa* skapades från och med januari 2024. Organisationsförändringen innebär bland annat att alla hemvårdsområden samt samtliga medarbetare som står för hälso- och sjukvård (HSL-medarbetare) är organiserade under samma verksamhetsområde. Under mars och april månad anordnades workshops för legitimerade medarbetare i syfte att utveckla arbetssätten för dessa yrkesgrupper. En roll som biträdande verksamhetschef med övergripande ansvar för hemvårdsområdena har inrättats under våren.

Hemvårdsområdet *digitala hemvården* blev permanent från och med den 1 mars 2024 och är vård- och omsorgsförvaltningens 17:e hemvårdsområde. Digital hemvård innebär att vissa hemvårdsinsatser sker digitalt. Många av landets kommuner har deltagit vid både fysiska och digitala studiebesök i verksamheten sedan starten våren 2023. I slutet på april gjorde också äldre- och socialförsäkringsminister Anna Terje ett studiebesök hos digitala hemvården.

Under vecka fyra öppnade ett nytt korttidsboende i Nöbbelöv. Korttidsboendet är till för den som behöver rehabiliteras eller träna upp sina förmågor efter sjukhusvistelse. Boendets inriktning är fysisk aktivitet, social samvaro och bra matvanor. Minst hälften av aktiviteterna kommer att ske utomhus så en satsning har gjorts på utemiljöerna.

Under våren har vård- och omsorgsförvaltningen förberett en ansökan till forskningsprojektet *A Better Everyday Life (ABLE)*. Projektet är ett samarbete mellan vård- och omsorgsförvaltningen och Lunds universitet och syftar till att undersöka arbetsterapeuternas arbete inom kommunal hemsjukvård.

Ett pilotprojekt med robotdammsugare installerade den första robotdammsugaren hos brukare i mars 2024. I samarbete med leverantör och serviceenheten har åtta dammsugare installerats sedan dess. Vård- och omsorgsförvaltningen har valt att arbeta med robotdammsugare för att brukaren ska känna trygghet och självständighet. Lösningen har tagits fram för att möjliggöra städning oftare och vid en tidpunkt som passar brukaren. Utvärdering kommer att ske efter cirka tre månaders användning.

Dagverksamheterna har fortsatt att utveckla verksamheten utifrån den så kallade *FINGER-modellen*. Metoden går ut på att kombinera livsstilsfaktorerna fysisk aktivitet, mental träning, kost, social samvaro och att ha koll på sina hjärt- och kärlvärden. FINGER-studien visar att upp till 40 procent av alla fall av demens kan förebyggas eller tydligt fördröjas genom metoden. *Hjärnkåren* är en nystartad öppen dagverksamhet för personer med lindrig kognitiv svikt eller sjukdom som inte har omvårdnadsinsatser från hemvården. Konceptet bygger helt på FINGER-studien och drivs i projektform med Silviafysioterapeuten som projektledare.

I samarbete med kommunkontoret, barn- och skolförvaltningen, utbildningsförvaltningen och serviceförvaltningen har förvaltningen förberett omställningen av seniorluncher. Omställningen innebär bland annat att seniorluncher kommer att erbjudas i skolrestauranger som har en god geografisk spridning i kommunen. Den 25 april organiserade kommunen matmässan *God mat i magen*, för att få värdefulla synpunkter från Lunds seniorer. Mässan syftade till att presentera hur samverkan kan ske med olika aktörer kring mat och var startskottet för en ökad samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle och kommun.

Stöd och aktivering för personer med funktionsnedsättning

I början på 2024 har förvaltningen beslutat att verksamheten på korttidstillsyn och korttidsvistelse på *Gråsparvsvägen 5A* tillfälligt ska flyttas till Sankt Lars väg 90. Skälet till den tillfälliga flytten är att lokalerna ska byggas om.

Gruppen som har daglig verksamhet på *Skryllegården*, var tvungna att hitta alternativ sysselsättning på grund av en brand i Skrylle den 7 mars. Gruppen kunde fortsätta sitt arbete på Skryllegården efter en vecka när platsen var säkrad.

Vård- och omsorgsförvaltningen har samarbetat med biblioteken i projektet *Lund Lyssnar*. Samarbetet syftar till att öka möjligheten att göra sin röst hörd för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Grupperna kommer att träffas och ha workshops kring delaktighet. Deltagarna kommer bland annat att inspireras till att skriva medborgarförslag i webb-verktyget Lundaförslaget.

Under våren pågår ett pilotprojekt med ett digitalt planeringsverktyg som syftar till att synliggöra var personalresurser finns att fördela i realtid. Inledande arbete med verktyget har visat att arbetet har effektiviserats och kommunikationen har förenklats. Projektet kommer att utvärderas senare i år.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under våren 2024 startat en valideringsutbildning för stödbiträden. Utbildningen sker i samarbete med Komvux och syftar till att validera upp titeln stödbiträde till titeln stödassistent. Den nya titeln kommer att gälla inom Lunds kommuns LSS-verksamhet. Satsningen sker i samarbete mellan verksamhetsområdena Boende LSS och Stöd och aktivering för personer med funktionsnedsättning.

Myndighetsfunktionen

Vård- och omsorgsförvaltningen har, med stöd av RISE och Afry, drivit ett projekt som har tittat på hur AI kan stödja arbetet genom hela handläggnings- och beslutsprocessen. Bland annat har de juridiska förutsättningarna för att använda AI undersökts. Målsättningen är att skapa ett stöd för hela handläggnings-, dokumentations- och uppföljningsprocessen. Tanken bakom projektet är att medarbetarnas tid ska användas till det sociala arbetet, medan AI kan sköta administration och dokumentation. Lunds kommun har tillsammans med kommunerna Uppsala och Skurup lämnat in en ansökan till Vinnova om en fortsättning på projektet.

Under de första månaderna 2024 avslutade förvaltningen delprojekt *Utförare* i införandeprojekt *Lifecare*. Införandet har inneburit en förenklad administration för ledsagare, avlösare och kontaktperson när det gäller hantering av genomförandeplaner, riskbedömningar och avvikelser. Under våren arbetar projektet med att ge tillgång till Lifecare via mobil inloggning för uppdragstagare och timanställda medarbetare. Även införandeprojektets delprojekt *Myndighet* är i stort sett slutfört och har därmed övergått till förvaltning. Projektgruppen arbetar vidare med att införa andra delar av Lifecare.

Privata utförare

Förvaltningen tecknade avtal med *Forenede care AB* som LOV-utförare av hemtjänst, efter beslut i nämnden den 13 december 2023. Verksamheten startade upp den 15 april 2024 enligt plan. Lunds kommun har därmed fem LOV-utförare av hemtjänst.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige fattar genom antagandet av ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) beslut om mål som ska sätta en riktning för och genomsyra alla kommunens och de kommunala bolagens verksamheter. I EVP 2024-2026 beslutades om följande fyra mål:

1. En tillitsbaserad styrning och ledning
2. Sveriges tryggaste kommun
3. Fler Lundabor i arbete
4. Klimatneutralitet 2030

Utifrån de kommunfullmäktigemål som definieras i EVP 2024-2026 har nämnder och verksamheter fattat beslut om egna utvecklings- eller verksamhetsmål samt egna aktiviteter för att bidra till gällande mål.

Mål 1: En tillitsbaserad styrning och ledning

Kommunfullmäktigemålet knyter an till FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 genom mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen, som bland annat handlar om att bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta organisationer samt säkerställa ett lyhört och inkluderande beslutsfattande.

Kommunfullmäktiges beskrivning av målet i ekonomi- och verksamhetsplan 2024-2026:

Lund ska inta en nationellt ledande position vad gäller tillitsbaserad styrning. Beslutsfattandet ska ske på rätt nivå och präglas av förankring, evidens och "best practice".

Särskilda uppdrag

EVP 2024-2026 innehåller särskilda uppdrag som kommunfullmäktige ger åt en eller flera nämnder. Tabellen nedan visar samtliga särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige inom ramen för målområdet *En tillitsbaserad styrning och ledning*. I en del fall riktar sig kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till mer än en nämnd, detta framgår i förekommande fall under "Ansvarig nämnd".

Särskilda uppdrag		
Revidera "hälsosamma scheman" inom omsorgen	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF

Nämndens bidrag till måluppfyllelse

Inom vård- och omsorgsnämndens olika områden finns det pågående arbeten utifrån *En tillitsbaserad styrning och ledning*. Under året kommer förvaltningen att utveckla arbetet genom att planera den tillitsbaserade styrningen utifrån kommunövergripande anvisningar. Styrningen kommer att anpassas efter organisationens varierande förutsättningar och behov. Utvecklingsarbetet har ett långsiktigt perspektiv. Förvaltningen följer det arbete som sker i tillitsberedningen, som kommunstyrelsen har tillsatt.

Som ett led i det fortsatta arbetet, har vård- och omsorgsdirektören gett cheferna i staben och myndighetschef i uppdrag att:

- I samarbete med verksamhetscheferna ta fram en dialogmodell för verksamhetsuppföljning. Fokus ska vara hur resultaten har inneburit en positiv förändring för kommuninvånarna. Förvaltningen bedömer att den första dialogen kan genomföras i september 2024.
- I samarbete med verksamhetscheferna genomföra en översyn av förvaltningsövergripande forum och rapporter.
- Ta fram en modell för forum för dialog utifrån förvaltningens utmaningar i EVP 2024-2026 samt kommunfullmäktiges mål. Målgruppen för dialogen är medarbetare men även medborgare.

Nämnden har fått ett särskilt uppdrag av kommunfullmäktige att revidera "hälsosamma scheman" inom omsorgen. Modellen har reviderats för att skapa en bättre arbetsmiljö för dem som arbetar i omsorgen. Samarbetet har skett tillsammans med berörda fackliga organisationer och efter ett avslutande styrgruppsmöte mellan förvaltningsledning och fackliga representanter i maj, bedömer förvaltningen att uppdraget kan avslutas. Resultatet ska ligga till grund för en delaktighetsmodell vid schemaläggning.

Mål 2: Sveriges tryggaste kommun

Kommunfullmäktigemålet relaterar framför allt till sex av de globala hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030. För att nå de målen krävs att Lund arbetar systematiskt och långsiktigt för att förebygga alla former av våld och brott, samt för att främja invånarnas hälsa och välbefinnande. Arbetet behöver bedrivas på ett sätt som stärker tilliten mellan de som bor och verkar i Lund, samt mellan människor och olika former av samhällsaktörer. För att bibehålla och stärka tryggheten i Lunds kommun krävs vidare att skillnader i upplevd trygghet mellan olika grupper och olika platser minskar.

Kommunfullmäktiges beskrivning av målet i ekonomi- och verksamhetsplan 2024-2026:

Lunds kommun ska fortsatt vara i topp när tryggheten i Sveriges kommuner rankas. Därför behöver åtgärder för att stärka den upplevda tryggheten, att arbeta målinriktat med tidiga, förebyggande insatser och att förhindra och förebygga brott genomföras.

Särskilda uppdrag

EVP 2024-2026 innehåller särskilda uppdrag som kommunfullmäktige ger åt en eller flera nämnder. Tabellen nedan visar samtliga särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige inom ramen för målområdet *Sveriges tryggaste kommun*. I en del fall riktar sig kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till mer än en nämnd, detta framgår i förekommande fall under "Ansvarig nämnd".

Särskilda uppdrag		
Motverka ensamhet hos äldre	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF
Förebyggande trygghetsinsats för äldre	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF
Förebyggande trygghetsinsats för personer med funktionsnedsättningar	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF

Nämndens bidrag till måluppfyllelse

Eftersom nämndens basuppdrag är att bedriva vård- och omsorg, har arbetet med *Sveriges tryggaste kommun* fokuserat på individens behov och upplevelse av trygghet. Genom fokus på de individuella målen och de individuellt utformade insatserna, kan

trygghet och självständighet skapas. Ett viktigt fokus är individens behov och upplevelse av trygghet. Trygghet kan skapa självständighet och minska eller skjuta upp behoven av insatser.

Kommunen ska säkra leveransen av insatser både kort- och långsiktigt i samverkan med andra aktörer, exempelvis Region Skåne.

Nämnden har fått tre särskilda uppdrag från kommunfullmäktige inom målområdet:

- Vård- och omsorgsförvaltningen har arbetat vidare med att *Motverka ensamhet hos äldre*. Träffpunktsverksamheten arbetar för en ökad social gemenskap för seniorer både genom den egna verksamheten samt genom ökad samverkan med civilsamhället. En träffpunkt planerar, tillsammans med *Frivilligkraft*, att skapa ett café där människor kan mötas över generationsgränserna. På andra träffpunkter pågår olika aktiviteter med fokus på hälsa exempelvis *Yoga hela livet*, cirkelträning och promenadutflykter. I början på 2024 har förvaltningen tre idéburna offentliga partnerskap som innehåller insatser för att motverka ofrivillig ensamhet. Stimulansombuden hade en nätverksträff i april då de utbytte erfarenheter och fick tips och idéer kring arbetsmetoden *Stimulans i vardagen*. Allt fler brukare som har hemvård kommer till stimulansgrupperna. Under det första tertialet 2024 och vård- och omsorgsförvaltningen även samordnat resurser för att skapa samvaro för äldre inom LSS som inte har daglig verksamhet under ledning av två stödpedagoger. Genom det särskilda uppdraget kan nämnden prioritera om det ska ske en resursförstärkning i befintliga satsningar eller ett nytt parallellt grepp mot ensamheten.
- Vård- och omsorgsförvaltningen har under årets första fyra månader påbörjat arbetet med *Förebyggande trygghetsinsats för äldre* tillsammans med Räddningstjänsten Syd. I samarbete med Räddningstjänsten Syd och Polisen kommer förvaltningen att skicka ut skriftlig information om förebyggande hembesök till personer över 75 år som är kända av förvaltningen, totalt ca 11 600 personer. Daglig verksamhet kommer att vara behjälpliga med utskicket.
- Vård- och omsorgsförvaltningens arbete med uppdraget *Förebyggande trygghetsinsats för personer med funktionsnedsättningar* kommer att samordnas med uppdraget att erbjuda förebyggande hembesök till personer över 75 år. Vård- och omsorgsförvaltningen har haft representanter med vid samverkan som leds av Polisen vid veckovisa möten *Samverkan Narkotika. Örat mot marken*. (så kallade SNÖ-möten). Mötena är viktiga inslag i det brottsförebyggande arbetet.

Civil beredskap

Socialstyrelsen har beviljat Lunds kommun ca 2,5 miljoner kronor i statsbidrag för 2024 för att genomföra åtgärder som stärker socialtjänstens samt hälso- och sjukvårdens beredskap. Detta så att verksamheterna kan upprätthållas under höjd beredskap. Underlag och förslag till åtgärder är framtagna gemensamt av vård- och omsorgsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt kommunkontoret. En del av statsbidraget är avsedd för en tjänst som beredskapssamordnare inom kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst med anställning vid kommunkontoret.

Nämndens utvecklingsmål

Nämndens utvecklingsmål
<p>Det förebyggande och rehabiliterande/habiliterande arbetet ska utvecklas med inriktning mot ökad självständighet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser.</p> <p>Förebyggande insatser och Rehabilitering/Habilitering är några av de strategiska utvecklingsområden som är viktiga för att säkra en god livskvalitet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser.</p> <p>Brukarens/patientens behov och förutsättningar ska stå i fokus och de individuella resurserna ska tas tillvara och utvecklas för att möjliggöra eller öka individens trygghet och självständighet.</p> <p>Samverkan med Region Skåne ska stärkas inom området och inom ramen för Nära vård.</p>
<p>De digitala insatser som erbjuds ska bibehålla eller öka brukarens upplevda trygghet och självständighet.</p> <p>Välfärdsteknik, digitala tjänster och smarta arbetssätt är strategiskt viktigt för att säkra utvecklingen av god kvalitet och höja effektiviteten i den framtida vård och omsorgen. Kvalitet och mervärde utifrån ett brukar- och medborgarperspektiv ska stå i fokus.</p> <p>De insatser som erbjuds genom digital teknik ska främst möjliggöra ökad frihet, trygghet, självständighet och delaktighet för brukaren. Införande av digital teknik nyttorealiserar och förvaltningen har tagit fram en Digital roadmap med handlingsplan för välfärdsteknologi. Utveckling av digitala insatser som ger störst nytta för nämndens utmaningar ska prioriteras.</p>
<p>Samarbetet med civilsamhället ska utvecklas</p> <p>Policy för hållbar utveckling, som antogs av kommunfullmäktige i augusti 2020, anger hur Lunds kommun förhåller sig till de globala målen Agenda 2030. Policyn blir verklighet genom bland annat Program för social hållbarhet 2020-2030.</p> <p>I Program för social hållbarhet finns det mål och delmål inom sex prioriterade områden som Demokrati, Utbildning och lärande, Levnadsvanor, Arbete och sysselsättning, Boende och närmiljö samt Jämställdhet. Programmet ska skapa jämlika livsvillkor och förverkliga mänskliga rättigheter för alla som bor och verkar i Lund.</p> <p>Vård- och omsorgsnämndens basuppdrag ligger inom det sociala området.</p> <p>Genom att bjuda in till en ökad samverkan med civilsamhället skapas möjlighet till utbyte av erfarenheter, kunskaper och engagemang från enskilda som kan leda till kvalitetsvinster och ömsesidiga hälsovinster som gör skillnad.</p> <p>Civilsamhället omfattar exempelvis föreningar, organisationer, trossamfund och nätverk. Ett exempel är Frivilligkraft som är en förmedling för stödsökande och volontärer som samordnas av Lunds kommun.</p> <p>Insatser för att främja fysisk och psykisk hälsa och motverka ofrivillig ensamhet genom fysiska och sociala aktiviteter prioriteras. Insatser och aktiviteter ska med fördel planeras generationsöverskridande.</p>

Vård- och omsorgsförvaltningen samverkar med Region Skåne inom ramen för Nära vård. Vid en workshop den 14 mars, där förra årets arbete följdes upp, beslutade deltagarna bland annat att *Balansera mera* och *lokalt samverkansmöte mellan vårdcentral och särskilt boende för äldre* skulle gå över från projekt till ordinarie verksamhet. Under mötet beslutade parterna också att gå vidare med nya lokala projektgrupper som bland annat ska diskutera införandet av *Nationell vårdplan för Palliativ vård* samt samarbete mellan träffpunkter och vårdcentraler ur ett geografiskt perspektiv.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under det första tertialet 2024 tagit fram en aktivitetsplan för arbetet med att ta fram en modell för ökat samarbete med civilsamhället.

Aktiviteter har påbörjats kring nämndens utvecklingsmål och förvaltningen arbetar aktivt med åtgärder för att nå målen.

Nämndens utvecklingsmål och indikatorer

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Utfall apr		
		Mål 2024	2024	Utfall 2023
Det förebyggande och rehabiliterande/habiliterande arbetet ska utvecklas med inriktning mot ökad självständighet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser.	Förvaltningen ska på enhets- och verksamhetsnivå redovisa genomförda insatser för ökad självständighet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser.	100 %		
De digitala insatser som erbjuds ska bibehålla eller öka brukarens upplevda trygghet och självständighet.	Brukare med en digital insats upplever att insatsen bibehåller eller ökar tryggheten.	97 %		97 %
	Brukare med en digital insats upplever att insatsen bibehåller eller ökar självständigheten.	93 %		92 %
Samarbetet med civilsamhället ska utvecklas	Antal påbörjade uppdrag inom Frivilligkraft ska öka.	126		114
	Förvaltningen ska ta fram en modell för ökat samarbete med civilsamhället.	100%		

Utfall för indikatorer lämnas i september.

Mål 3: Fler Lundabor i arbete

Kommunfullmäktiges mål knyter an till ett flertal av de globala hållbarhetsmålen. För att nå dem krävs att Lunds kommun i samverkan med andra aktörer erbjuder ett samlat stöd till invånare som står utanför arbetsmarknaden eller saknar annan meningsfull sysselsättning. Stödet ska vara anpassat till individers olika behov och förutsättningar, i syfte att tillgodose alla människors rätt till såväl utbildning, arbete som till en levnadsstandard som är tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande. För att nå målen krävs också att Lund strävar efter att bidra till en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt samt skapar goda förutsättningar för innovation och entreprenörskap.

Kommunfullmäktiges beskrivning av målet i ekonomi- och verksamhetsplan 2024-2026:

Varje Lundabo ska få känna gemenskap med andra, ta eget ansvar och uppleva självständighet. Ett arbete eller annan meningsfull sysselsättning är av största vikt för varje människa. Lunds kommun ska därför ha höga ambitioner och utveckla den samlade arbetsmarknads- och näringslivspolitikerna. Detta arbete ska ske i nära samverkan med lokala aktörer.

Nämndens bidrag till måluppfyllelse

Vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att utbildningsinsatser är en del av lösningen på den stora kompetensförsörjningsutmaningen. Det är viktigt att arbeta med att tillvarata och utveckla kompetenser bland annat genom språkutbildning och validering.

Under den första delen av 2024 har vård- och omsorgsförvaltningen fortsatt med att utveckla och implementera projektet *Kompetenstrappan*. Via Kompetenstrappan kan lundabor som står långt ifrån arbetsmarknaden och som är intresserade av att arbeta med att göra skillnad i andra människors liv, ta steget in i vård- och omsorgsarbetet. Kompetenstrappan är ett samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och arbetsförmedlingen. För närvarande är det 33 deltagare i projektet.

Vård- och omsorgsförvaltningen planerar för att ta emot drygt 100 feriepraktikanter. Ett av målen är att skapa ett intresse för framtida arbete inom vård och omsorg. Sex handledare och en övergripande handledare har anställts för att leda feriepraktikanterna på enheterna.

Mål 4: Klimatneutralitet 2030

Inriktningsmålet knyter an till flera globala hållbarhetsmål i FN:s Agenda 2030. För att nå målen krävs omfattande arbete för minskad klimatpåverkan från bland annat transporter, arbetsmaskiner, jordbruk och avfallshantering. Arbetet måste inkludera lokalt aktiva företag, civilsamhället och akademien. Genom bred samverkan och ansvarstagande upphandlingar kan kommunen gynna konsumtions- och produktionsmönster som tar hänsyn till klimatpåverkan, biologisk mångfald och andra miljöaspekter.

Kommunfullmäktiges beskrivning av målet i ekonomi- och verksamhetsplan 2024-2026:

Lund ska vara Sveriges ledande kommun i omställningen för klimatneutralitet och en internationell förebild. De ambitiöst satta målen ska nås genom en handlingskraftig klimatpolitik och samarbete med näringsliv, akademi och idéburen sektor. För Lundaborna ska det vara lätt att göra rätt vad gäller att ta ansvar för klimat och miljö.

Nämndens bidrag till måluppfyllelse

Vård- och omsorgsförvaltningen samarbetar med andra förvaltningar kring *Klimatneutralitet 2030* för en långsiktigt hållbar utveckling. Lunds kommuns program för ekologisk hållbar utveckling 2021-2030 (LundaEko), revideras under år 2024.

Förvaltningen bidrar till att minska klimatavtrycket genom att fokusera på de delmål i LundaEko där förvaltningen har störst risk för negativ klimatpåverkan eller störst möjlighet till positiv klimatpåverkan. För vård- och omsorgsnämnden innebär det:

- att samtliga livsmedel ska ha minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan och att mängden matsvinn årligen ska minska,
- att mängden verksamhetsavfall ska minska markant samt
- att utsläpp av växthusgaser ska minska.

Uppdrag

Särskilda uppdrag

EVP 2024-2026 innehåller särskilda uppdrag som kommunfullmäktige ger åt en eller flera nämnder. Tabellen nedan visar samtliga särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige som inte relaterar till något av målområdena ovan. I en del fall riktar sig kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till mer än en nämnd, detta framgår i förekommande fall under "Ansvarig nämnd".

Särskilda uppdrag		
Avskaffa hjälpmedelsavgifterna	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF
Lönesatsning inom äldreomsorg och LSS	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF

Avskaffa hjälpmedelsavgifterna

Hjälpmiddelsavgifterna, som omfattade både abonnemangsavgift och hämtningsavgift, togs bort under hösten 2023. En del av uppdraget var att säkerställa att förvaltningen får tillbaka hjälpmedel som inte längre används för att kunna användas igen. För att säkerställa att eventuella hjälpmedel återlämnas, exempelvis efter ett dödsfall eller när en person har flyttat från kommunen, sker kontroller mot invånarregistret månadsvis.

Lönesatsning inom äldreomsorg och LSS

Vård- och omsorgsnämnden kommer att genomföra en särskild lönesatsning till undersköterskor och stödassistenter inom verksamheter i egen regi. Lönesatsningen går utöver den ordinarie lönerevisionen och kommer att ske vid löneöversyn när avtalen är klara. Under de första fyra månaderna år 2024 har anvisningar tagits fram. Vård- och omsorgsförvaltningen kommer också att ta fram informationsmaterial om satsningen.

Uppdrag från styrande dokument

Utöver de uppdrag som nämnderna får via ekonomi- och verksamhetsplanen, så har kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat om kommunövergripande styrande dokument inom vissa områden. I listan nedan syns uppdrag ("politiskt beslutade åtgärder") från styrande dokument som nämnden har valt att fokusera på under året. Av listan framgår även från vilket styrande dokument uppdraget kommer, samt vilken politisk församling som fattat beslut om det styrande dokumentet.

Uppdrag		
Åtgärd 1.1 Effektiv fordonsanvändning.	Ursprung Energiplan för Lunds kommun 2019-2026	 Pågående Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF
Åtgärd 1.3 Lätta fordon	Ursprung Energiplan för Lunds kommun 2019-2026	 Pågående Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF
1.2. Mängden matsvinn ska årligen minska	Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026	 Pågående Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF
1.3. Alla förvaltningar och bolag har ett stort ansvar för att öka kunskapen om avfallsminimering	Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026	 Pågående Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF
1.4. Konsumera smartare för att minska uppkomsten av mindre avfall	Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026	 Ej påbörjad Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF
1.6. Återbruka i högre grad och tillgängliggöra material för återbruk	Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026	 Pågående Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF
2.3. Planera ändamålsenliga sorteringsmöjligheter i kommunens verksamheter	Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026	 Ej påbörjad Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF
3.1. Papperskorgar och sorteringsmöjligheter	Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar	 Ej påbörjad Slutdatum 2026-12-31

Uppdrag		
	resurshantering, 2022-2026	Beslutad av: KF
Utarbeta förvaltningspecifika rutiner/handlingsplaner för hur personal inom de verksamheter som möter medborgare ska agera vid misstanke eller upptäckt. Rutinerna/handlingsplanerna ska även omfatta kontaktvägar till stöd inom kommunen samt andra aktörer som primärvården, Maria Mellersta, beroendevården samt polisen.	Ursprung Lunds kommuns handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar 2023–2025	 Pågående Slutdatum 2025-12-31 Beslutad av: KS
1. Sprida riktad information till barn, unga och deras vårdnadshavare	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
2. Inkludera frågor om våld i kommunens enkäter till barn och unga	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
4. Sprida riktad information om lokalt, regionalt och nationellt stöd	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
6. Sprida kunskap om tecken på våldsutsatthet	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
10. Rutiner för säker dokumentation för personer med skyddade personuppgifter	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
12. Tidigt upptäcka barn och vuxna som utsätter andra för våld	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
13. Uppmärksamma personer i kris eller i konfliktfyllda relationer	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld,	 Ej påbörjad Slutdatum

Uppdrag		
	prostitution och människohandel 2023–2027	2027-12-31 Beslutad av: KF
17. Utveckla arbetet med att flytta den som utövar våld	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
18. Inventera och tillgodose behovet av yrkesspecifika fortbildningsinsatser	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
19. Säkerställa att chefer känner till och använder de rutiner som gäller när medarbetare utsätts för våld	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
20. Implementera resultaten av projektet Stad för stad	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	 Ej påbörjad Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
Parterna ska tillsammans ansvara för kommunikation och information om idéburen sektor	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Samverka för framtagandet av en struktur för krishantering	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Samverka kring parternas volontärverksamhet	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Avslutad Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla en struktur för att erbjuda idéburen sektor tillgång till kommunala lokaler	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS

Uppdrag		
Utveckla metoder och nätverk för dialog och ökat deltagande	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla samverkan för att främja säkerhet och trygghet	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla samverkan för att öka tillgången till studier eller sysselsättning för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla samverkansformer som främjar ett hälsosamt liv för alla. Utveckla samverkansformer mellan parterna som främjar ett hälsosamt liv för alla. Fokus ska finnas på att förebygga ensamhet och psykisk ohälsa.	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla samverkansformer som främjar klimatsmarta lösningar	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla, främja och stärka befintliga hållbarhetsåtaganden	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla, främja och stärka befintliga hälsofrämjande åtaganden	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse, 2021-2024	 Pågående Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KS

Vård- och omsorgsnämnden har bedömt aktualiteten i kommunövergripande styrande dokument som beslutats av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse. Nämnden bedömer att några styrande dokument behöver uppdateras utifrån förändrade förutsättningar. Aktualitetsbedömningen är en bilaga till denna delårsrapport.

Övriga uppdrag

Vård- och omsorgsnämnden ska under år 2024 bereda en ändring av reglementet med inriktningen att samla föreningsbidragen till kultur- och fritidsnämnden. I det gemensamma arbetet med kultur- och fritidsförvaltningen konstaterades att det finns föreningsbidrag även i andra nämnders verksamhet. Kommunkontoret har därför påbörjat en utredning för att klargöra hur kommunens föreningsbidrag bör hanteras framåt. Utredningen beräknas vara klar till delår 2.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultat

Resultaträkning (431)

(Mnkr)	Utfall apr	Budget apr	Avvikelse apr	Helårsbudget 2024	Helårsprognos 2024	Helårsavvikelse 2024
Intäkter	124,7	95,1	29,5	285,4	360,6	75,3
Kostnader	-1 009,6	-987	-22,5	-2 961,1	-3 045,5	-84,4
Avskrivningar	-3	-3,5	0,5	-10,5	-10,4	0,1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-887,9	-895,4	7,5	-2 686,2	-2 695,2	-9
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-887,9	-895,4	7,5	-2 686,2	-2 695,2	-9
Kommunbidrag	895,4	895,4	0	2 686,2	2 686,2	0
Nämndsbidrag/Resursfördelning	0	0	0	0	-3,2	-3,2
RESULTAT	7,5	0	7,5	0	-12,2	-12,2

Analys av resultat

Efter fyra månader bedöms helårsprognosen till ett underskott på minus 12,1 mnkr, en avvikelse mot ram med 0,45 procent.

Periodens resultat

En av förklaringarna till underskottet i periodens resultat är att budgeten inte är periodiserad, utan har delats i lika stora delar för varje månad. Det innebär att budgeterade kostnader och intäkter ibland inte uppstår förrän senare under året. Det kan också vara så att vissa kostnader och intäkter enbart uppstår i början av året. Exempelvis uppstår inte statsbidrag, bostadsanpassningsbidrag, öppnade nya verksamheter, löner vid storhelg, semesterlöner eller volymökningar linjärt under året. I periodens resultat ingår även en uppbokning för preliminär kostnad för lönerrevisionen från april till december.

Prognos

Underskottet som vi ser i periodens resultat, uppstod till stor del redan under år 2023. Då justerades ramen ner med 30 mnkr, samtidigt som arbetsgivaravgifter och pensionskostnader ökade med 27 procent (ca 114 mnkr).

Under år 2023 fortsatte införandet av heltid som norm. Nya regler kring dygnsvila infördes också från och med den 1 oktober 2023.

Nämndens resultat för helåret 2023 var ett underskott på 35 mnkr och utmaningarna att få en budget i balans har fortsatt in på år 2024. Nämnden framförde i yttrande över EVP 2024-2026 att det kommer att krävas fler åtgärder än de som nämnden presenterade i svaret, för att kunna leva upp till nämndens ansvar och uppdrag. I ramen 2024 fick nämnden 50 procent av demografiuppräknings. Det innebär en sänkning av ramen med 22,2 mnkr. Dessutom justerades ramen ned med 15 mnkr för effektivare eller bättre användning av undersköterskornas kompetens med bibehållen kvalitet.

Det prognostiserade underskottet efter fyra månader beror huvudsakligen på höga lönekostnader i förhållande till budget, framför allt inom verksamhetsområde Särskilt boende för äldre, minus 33,6 mnkr. Underskott finns även inom verksamhetsområdena Boende LSS och Hemvård och hälsa. Inom dessa verksamhetsområden uppvägs dock underskottet av överskott inom andra enheter.

Övriga underskott finns inom hjälpmedel med minus 6,4 mnkr. Analys av orsaken till underskottet pågår. En av flera anledningar kan vara att hjälpmedelsavgiften har tagits bort samt att anslaget minskats med 1,0 mnkr enligt KF beslut. Inom personlig assistans enligt LSS finns ett underskott på minus 2,9 mnkr men uppvägs till viss del av ett överskott inom assistans enligt SFB (tidigare LASS), med 1,6 mnkr.

I helårsprognosen har hänsyn tagits till de åtgärder som beslutats och där resultat av åtgärder kan ses i utfallet. Prognosen kommer periodvis att ändras efter att åtgärderna syns i utfallet.

Målet är ett nollresultat totalt för nämnden vid årets slut. Förvaltningen bedömer i nuläget att målet är möjligt att nå. Efter fyra månader är prognosen vid årets slut 6,6 mnkr sämre än prognosen i mars. Det beror huvudsakligen på ökade hjälpmedelskostnader och kostnader för hälso- och sjukvård. Dock finns det resultatförbättringar jämfört med mars inom korttidsboendeplatser med 5,8 mnkr samt inom verksamhetsområde Boende LSS med 3,0 mnkr.

Åtgärder vid avvikelse

En genomlysning av kostnaderna inom verksamhetsområde Särskilt boende gjordes 2023. Åtgärdsförslagen i genomlysningen följs. Ett arbete pågår med att införa välfärdsteknik i form av sensorer för att möjliggöra minskad bemanningen på natten. Förvaltningen ska minska kostnaden på årsbasis med 22,0 mnkr genom bemanningsplanering. Bland annat ska mellanboendeavdelningar inrättas och helgtjänstgöring införas. Syftet med helgtjänstgöring är att komma åt övertimmar som uppstått på grund av heltid som norm. Genom att se över inköpsrutinerna samt lagerhållningen och minska matsvinnet beräknas kostnaden för förbrukningsartiklar och livsmedel minska med ca 4,0 mnkr.

Utifrån de ekonomiska utmaningar som verksamhetsområde Särskilt boende för äldre har med att finansiera införandet av heltid som norm, verkställa beslutet att ta bort delade turer samt leva upp till krav på dygnsvila i arbetstidslagstiftningen finns inte förutsättningarna för verksamhetsområdet att få en budget i balans 2024. Delade turer står för ökade kostnader om ca 16,3 mnkr och heltid som norm cirka 18,0 mnkr.

Verksamhetsområde Boende LSS arbetar med att införa en grundbemanning som ser likadan ut på samtliga enheter. Resurser tillsätts på de enheter där behoven hos brukare är större. Förvaltningen försöker också motivera brukare att flytta mellan olika boendeformer utifrån aktuellt behov samt ålder. Beslutade förändringar inom verksamhetsområdet har börjat ge effekt med ett prognostiserat lägre underskott två månader i följd.

Inom verksamhetsområde Hemvård och hälsa ska förvaltningen minska personalkostnaderna genom att bilda en arbetsgrupp med representanter från enheter som uppvisar en negativ prognosavvikelse. Syftet är att minska personalkostnaderna med motsvarande ca en heltidstjänst per enhet. Dessutom kommer en gemensam resurs att tillsättas för att effektivisera schemaplaneringen. En annan arbetsgrupp bestående av enhetschefer har tagit fram en modell för en effektivare utlåning av personal.

Inom verksamhetsområde Stöd och aktivering ska behovet av semestervikarier minskas genom att stänga mindre enheter en viss tid under sommaren. Under perioden kommer brukarna att erbjudas plats på de större enheterna. Inom korttidstillsyn kommer endast morgontillsyn erbjudas på vissa enheter. Vård- och omsorgsförvaltningen började samverka med skolan gällande lokaler och medarbetare redan år 2023. Samverkan fortsätter under år 2024.

Samarbetet gällande personalresurser mellan verksamhetsområdena Boende LSS och Stöd och aktivering kommer att öka. Genom ett samutnyttjande av medarbetare kan kostnaderna minska och det ökade antalet heltidstjänster bli mer resurseffektivt.

Investeringar

Investeringsredovisning

(Mnkr)	Utfall apr	Helårsbudget 2024	Helårsprognos 2024	Helårsavvikelse 2024
Inventarier, fordon	-2	-15	-6,9	8,1
TOTALT	-2	-15	-6,9	8,1

Analys av investeringar

Vid årets slut bedöms investeringarna hamna på ett överskott på ca 8 mnkr. Vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att anledningen är att inga nya större objekt öppnar under året. Nämnden har vanligtvis ett investeringsanslag på 13-15 mnkr.

Investeringsanslaget används till största delen de år när nya särskilda boenden eller grupp- eller servicebostäder öppnar.

Väsentliga personalförhållanden

Kompetensförsörjning

Våren 2023 beslutade kommunstyrelsen om en sammanhållen effektiv och funktionell tjänstepersonsorganisation som syftar till att se över nuvarande organisering i Lunds kommun med ambition att stärka samarbete och tillit mellan kompetenser samt därmed nå en ökad effektivitet.

Trots att kompetensförsörjning fortsatt är i fokus för Lunds kommun, är bristen på tillgänglig kompetens påtaglig inom vissa verksamheter. Rekryteringsbehoven och tillgänglig kompetens skiljer sig åt per nämnd och yrkesgrupp. Samtidigt påverkar den rådande konjunkturen hela arbetsmarknaden och under 2024 väntas ekonomiskt utmanande tider. Den förväntade demografiska utvecklingen med fler äldre i behov av stöd gör dock fortsatt arbete med att attrahera nya medarbetare samt behålla och utveckla befintliga medarbetare till en nödvändighet.

Analys av antal anställda

Under det första tertialet 2024 har antalet tillsvidareanställda ökat inom vård- och omsorgsförvaltningen. En av orsakerna till ökningen kan vara att förvaltningen har öppnat nya enheter. Den faktiskt arbetade tiden (årsarbetare) har ökat dels på grund av att nya tillsvidareanställningar är på heltid samt dels för att sjukfrånvaron minskar.

Under årets första månader har andelen heltidsanställda hittills ökat till 86 procent (83 procent 2023). Fortsatt arbete med att skapa en heltidsorganisation pågår. När fler medarbetare anställs på heltid, ökar även antalet årsarbetare. Under årets första månader har det skett en ökning med cirka 100 tillsvidareanställda årsarbetare.

Även antalet enhetschefer ökar dels för att förvaltningen öppnar nya enheter samt dels genom förvaltningens pågående arbete med att minska antal medarbetare per chef.

Under perioden januari-mars 2024 rekryterades 160 månadsanställda (199 månadsanställda under januari-mars 2023) samt 170 nya timavlönade medarbetare (146 nya timavlönade medarbetare under januari-mars 2023). I januari började det aktiva arbetet att rekrytera ungefär 1 000 sommarvikarier (950 sommarvikarier 2023).

Vård- och omsorgsförvaltningen märker ett fortsatt ökat rekryteringsbehov av timavlönade. Sannolikt beror det på att förvaltningen startar nya enheter samt att det centrala kollektivavtalet *Allmänna bestämmelser* har förändrats på ett sätt som påverkat schemaläggning och bemanning.

Analys av personalomsättningen

Personalomsättningen för kommunen som helhet har minskat till 2,5 procent jan-mars 2024 (från 3,1 procent jan – mars 2023). Även personalomsättningen för chefer har minskat jämfört med 2023.

Även inom vård- och omsorgsförvaltningen har personalomsättningen minskat till 5,3 procent jan-april (6,8 procent jan-april 2023). Det är en minskad personalomsättning för samtliga stora yrkesgrupper. Ett positivt trendbrott ser vi framför allt för befattningen sjuksköterska där personalomsättningen har minskat till 4,7 procent för jan-april (från 11,5 procent jan-april 2023).

Vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att läget på arbetsmarknaden troligen påverkar personalomsättningen i hög grad, liksom interna faktorer som medarbetarens

upplevelse av sin arbetssituation. Chefen har en viktig roll för medarbetarnas arbetssituation, varför det är av stor vikt att fortsätta arbetet med att ge chefer goda förutsättningar att leda verksamheten. Förvaltningens utmaningar ligger främst i att attrahera och rekrytera rätt kompetens, särskilt inom vissa yrkesgrupper. Förvaltningen växer samtidigt som det finns en konkurrenssituation samt en ökad rörlighet på arbetsmarknaden.

Kompetensutveckling

Under våren har förvaltningen arrangerat obligatoriska utbildningar i personal-, bemannings och schemaläggningssystem. Enhetsadministratörer, samordnare och arbetsledare från samtliga verksamhetsområden har deltagit. Utbildningarna har haft fokus på arbetstidslagen samt systemen Multi Access, HR-portalen och Time Care Pool. Syftet med utbildningarna har varit att höja kompetensen och ge bättre förutsättningar för medarbetare att kunna använda systemen på ett korrekt och effektivt sätt.

Syftet med statsbidraget *Äldreomsorgslyftet* är att öka kompetensen inom äldreomsorgen genom att möjliggöra för medarbetare att studera med lön. Under våren har vård- och omsorgsförvaltningen planerat hur bidraget ska användas fram till slutet av 2026. En stor del kommer att användas till att höja kompetensen hos förvaltningens vårdbiträden. I september startar en ny omgång av äldreomsorgslyftet och förhoppningen är att ytterligare 40 vårdbiträden ska utbilda sig till undersköterskor.

Under våren har vård- och omsorgsförvaltningen fortsatt att genomföra utbildningar i språkstöd för medarbetare. Språkstöd har erbjudits med tre inriktningar: dokumentation, kommunikation i vardagsnära situationer och delegering. För att finansiera utbildningarna har Lunds kommun sökt och blivit beviljad medel från *Omställningsfonden*.

Vård- och omsorgsförvaltningen har anordnat frukostseminarier inom arbetsrättsområdet för att höja kompetensen hos cheferna.

Chef i beredskap

Vård- och omsorgsdirektören har, efter dialog i förvaltningens ledningsgrupp, beslutat att chef i beredskap (CIB) ska införas som ett pilotprojekt under 2024-2026.

Syftet med införande av chef i beredskap är det ska det ska finnas ledningsansvarig chef i beredskap året runt. Det kommer bidra till att tydliggöra ledningsansvaret både för chefer och för medarbetare. Chef i beredskap förväntas skapa goda förutsättningar för ordinarie ledningsansvariga chefer att få god balans mellan arbete och fritid. Verksamhetens behov möts genom att det kommer finnas en ledningsansvarig chef i beredskap alla dagar. Det ska vara frivilligt för cheferna att vara chef i beredskap. Uppdraget innebär att chefen förbinder sig att vara i beredskap utanför sin ordinarie arbetstid.

Efter avslutat projekt tas nytt beslut om chef i beredskap ska införas permanent på förvaltningen.

Rekrytering

Vård- och omsorgsförvaltningen bedriver ett kontinuerligt arbete med att förbättra rekryteringsprocessen och kommunikationskanalerna. En viktig källa till information är kandidatupplevelsen. Förvaltningen skickar ut enkäter till alla som har varit i kontakt med oss när de har sökt jobb. Det är viktigt att både de som erbjuds anställning och de som får avslag på sin ansökan upplever förvaltningen som en modern, inkluderande och

professionell arbetsgivare.

Förvaltningen arbetar aktivt för att säkerställa att rätt kanaler används för att nå olika målgrupper bland kandidater över tid. Den årliga kampanjen för att rekrytera medarbetare till sommaren påbörjades genom att bland annat genom att sommarjobbsaffischer skickades till samtliga studentnationer i Lund samt cykelsadelskydd sattes på cyklar i studentområden.

Inför sommarrekryteringen har förvaltningen testat ett nytt sätt att ha kontakt med verksamheterna via Teams. Verksamheterna har mottagit det nya sättet väl eftersom det har skapat transparens och effektivitet i rekryteringen. Det i sin tur har lett till minskad oro gällande sommarbemanning. Förvaltningen har kunnat tillsätta sommarvikarierna snabbare än tidigare år. Det förändrade kommunikationssättet kommer succesivt att införas i samband med övriga baspersonalsrekryteringar.

Under våren har vård- och omsorgsförvaltningen gjort förberedelser för feriepraktik för unga i samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Bland annat har vård- och omsorgsförvaltningen anställt en samordnare och sex handledare som ska organisera ungdomarnas feriepraktik.

Hälsa och arbetsmiljö

I november 2023 fastställde kommunfullmäktige nya arbetsmiljömål för Lunds kommun 2024–2026. Syftet med målen är att de ska leda till en bra arbetsmiljö som ger förutsättningar för att klara den största utmaningen, kompetensförsörjningen. Arbetsmiljömålen är:

- Sänk sjukfrånvaron
- Förbättra chefers förutsättningar
- En mer hållbar arbetsbelastning och bättre möjligheter till återhämtning

Analys av sjukfrånvaron

Under perioden syns en minskning av sjukfrånvaron i hela Lunds kommun till 6,3 procent för januari – mars 2024 (7,3 procent januari-mars 2023). Inom vård- och omsorgsförvaltningen ser vi också en nedåtgående trend för den totala sjukfrånvaron. Det är sjukfrånvaro som avser *dag ett till fjorton* och *dag sextio eller mer* som står för minskningen.

Sjukfrånvaron skiljer sig åt betydligt mellan kommunens verksamheter och yrkesgrupper. De högsta sjuktalen finns i nämnder med så kallade kontaktyrken, det vill säga yrken där medarbetarna har nära fysisk kontakt med barn, elever, brukare och andra målgrupper. Inom vård- och omsorgsförvaltningen har verksamhetsområde Hemvård och hälsa en i princip oförändrad total sjukfrånvaro jämfört med januari-mars föregående år. Inom förvaltningens andra områden, har den totala sjukfrånvaron för januari-mars 2024 sjunkit i jämförelse med samma period år 2023 och år 2022. Som mest har sjukfrånvaron minskat inom verksamhetsområde Särskilt boende för äldre. Där har den sjunkit med 1,1 procentenheter.

För Lunds kommun har kvinnor även för denna period en högre sjukfrånvaro än män, vilket speglas av att kvinnliga medarbetare utgör en majoritet inom kontaktyrkena. Minskad sjukfrånvaro bidrar till ökad kontinuitet i verksamheterna samt påverkar kommunens ekonomi positivt, varför det är angeläget att fortsätta det aktiva arbetet med att sänka sjukfrånvaron.

Förvaltningen arbetar med att sänka sjukfrånvaron på många olika sätt. Man har exempelvis varit och är fortsatt aktiv i nyttjandet av de insatser som kommunen infört riktat mot korttidssjukfrånvaron. Insatserna prövades under hösten 2022 och hela 2023 och har implementerats utifrån god effekt. I september 2022 hade vård- och omsorgsförvaltningen totalt 478 medarbetare som hade fler än 6 sjukfrånvarotillfällen de 12 senaste månaderna. Vid en mätning i april 2024 var motsvarande antal 329 medarbetare, det vill säga en minskning med 31 %.

Våld och hot

I juni 2023 tog Lunds kommun fram en kommungemensam rutin för att förebygga och hantera våld och hot. Vård- och omsorgsförvaltningen har sedan hösten 2023 arbetat med att uppdatera alla enheters lokala rutiner för våld och hot. Syftet är att så långt som möjligt förhindra att någon blir sjuk eller skadad på grund av arbetet.

Arbetsmiljöverket gör under våren 2024 en nationell inspektion av våld och hot på arbetsplatser inom vård och omsorg och har hittills inspekterat sex enheter på förvaltningen med goda resultat.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaron beräknas genom att dividera sjukfrånvarotimmar med den schemalagda tiden under perioden. Tabellen avser månadsavlönade.

Nyckeltal	Jan - mar 2024	Jan - mar 2023	Jan - mar 2022
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - kvinnor	9,4	9,8	13
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - män	6,9	7	10,5
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - total	8,7	9,1	12,4

Sjukfrånvaro fördelning

Tabellen visar hur sjukfrånvaron är fördelad mellan dag 1-14 samt från dag 15- under perioden.

Nyckeltal	Jan - mar 2024	Jan - mar 2023	Jan - mar 2022
Sjukfrånvaro 1-14 dagar i procent av ordinarie arbetstid	Kvinnor Mar 2024	Kvinnor Mar 2023	Kvinnor Mar 2022
	4,7 %	5,1 %	7,6 %
	Män Mar 2024	Män Mar 2023	Män Mar 2022
	4,4 %	4,5 %	7,4 %
	Totalt Mar 2024	Totalt Mar 2023	Totalt Mar 2022
	4,6 %	5 %	7,5 %
Sjukfrånvaro 15- dagar i procent av ordinarie arbetstid	Kvinnor Mar 2024	Kvinnor Mar 2023	Kvinnor Mar 2022
	4,6 %	4,7 %	5,4 %
	Män Mar 2024	Män Mar 2023	Män Mar 2022
	2,5 %	2,5 %	3,1 %
	Totalt Mar 2024	Totalt Mar 2023	Totalt Mar 2022
	4,1 %	4,1 %	4,9 %